

langer at kunne gjøre det med uskabt Samvittighed, at det ikke skal skee saaledes, at jeg viger en Tomme fra, hvad jeg maatte ansee os statsretligt forpligtede til. Skulde der til Stillingens Alvor og tunge Ansvar spoe sig Samvittighedens Bebrejdelser for overtraadte eller ikke overholdte Forpligtelser, — det var Mere, end jeg kunde udholde, — og aldrig vilde jeg paatage mig denne Byrde. Der kan være Meningsforskjelligheder om de Punkter, som her ere bragte under Omtale. Begivenhedernes Strøm er rullet udover disse Meningsforskjelligheder. Men jeg siger: Bring ikke Regjeringen til at vige et Haarsbred fra det, som den efter sin Opfattelse af Forholdenes Udvikling maa ansee os for at være forpligtede til.

C. B. Rimestad: De Ord, som jeg ønskede at udtale angaaende nærværende Adresse, have forud faaet en saa fremtrædende og stærk Bekræftelse ved, hvad vi nylig have hørt af den høitærede Konseilspræsident, at jeg troer, at der nødbødvigt maa tillægges dem nogen Betydning, og jeg kan sige: Betydning for de ærede Forslagsstillere. Hans Betragtning har for mig en ganske anden Vægt end den Opfordring til Enighed med Forslagsstillerne, som den første ærede Tale rettede til mig. Dersom vi her i denne Sal havde valgt de ærede Forslagsstillere og overdraget dem det Hverv at udarbejde en Adresse, saa kunde de aldrig have gjort den Forbring, at vi skulde modtage deres Forslag paa den Maade, at vi saaledes skulde gaae ind paa Alt, hvad de forlangte, at vi ikke engang underkastede det Diskussion, men fattede enhver af vore Meninger tilfide, ikke blot om de smaa Punkter, men ogsaa om de store, forsaavidt de maatte komme i Strid med, hvad de havde udtalt. Det kunde de, siger jeg, paa ingen Maade fordrø, hvis vi havde valgt dem her til at udarbejde en Adresse; men da de nu have valgt sig selv, hvad jeg fra eet Standpunkt ikke kan Andet end finde meget rigtigt, saa kunne de endnu mindre fordrø det. Det, som den høitærede Konseilspræsident her i dette Dieblif sagde, var, at der ikke saaledes i den Forstand er Et, hvorom Alle ere eller kunne være enige, som

den første Tale meente, idet han yttrede, at der var Et, hvorom — jeg skrev Ordene op — Alle kunne blive enige, uafhængig af Maade, Midler og Tid. Naar dette ikke skal opfattes saa abstrakt, at derved skulde forståes f. Ex. den evige Salighed, Landets Bevarelse eller noget Bignende, naar det blot nogenlunde klart og tydeligt skal udtrykkes, hvad der derved forståes, saa siger jeg, at der intet Saadant er i Verden, at der under Begivenhedernes Gang ikke er Noget, hvorom Alle kunne være enige, uafhængigt af Maade, Midler og Tid; saasnart man maa erkjende dette, indtræder allerede Uenigheden, og saa kan det ikke nytte, at man vil komme bort deraf ved slige almindelige Ord. Der er indgivet Adresser trindt omkring fra Landets Kommuner til Hans Majestæt Kongen. Hvad er det nu, der kan staae i saadanne Adresser, og hvad Betydning kunne de faae? hvad kan der paa den anden Side staae i en Adresse, som Rigsdagen kan indgive, og hvad Betydning kan den faae? En Adresse, der kommer fra de enkelte Kommuner, kan have det store Fortrin fremfor en Adresse fra os, at den kan udtale sig, saa at sige, om alle Forhold; den kan med den største Nøglighed udtale sig om de enkelte Landsdeles indbyrdes Stilling, om Landets Stilling til Udlandet osv. Derimod have vi hørt her og erfaret ganske tydeligt, at vi ikke ere i Stand til at udtale os om noget Saadant i vor Adresse. Paa den anden Side er det ganske vist, at den Adresse, vi kunne indgive, har en ganske anden Betydning end en Adresse fra en Kommune, fordi vi her i Rigsdagen kunne tale i hele Kongeriget navn. Der er en heel Deel Ting, der ere og maae være fælles for disse to Slags Adresser: Byfønstninger, Udtalelser af Sorg og Bekymring, Løfter om, hvorledes man vil gaae frem. See, disse Ting ere fælles, og af den Slags Ting findes der ogsaa i det os forelagte Udkast en heel Deel. Der findes ogsaa noget Mere deri, en heel Deel Mere, navnlig af den Slags, som vi kun med Vanskelighed kunne gaae ind paa her, som vi ere afstaaerne fra at kunne behandle med fuld Frihed, i fuldt Omfang og saa indtrængende, som vi kunde ønske. Derimod er der Et, der karakteriserer en Adresse,